

А. А. МАЙСТРЕНКО*

**ВИЇЗНИЙ СЕМІНАР СПІВРОБІТНИКІВ
УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
У м. ЧЕРНІГОВІ**

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2011 р. № 99-р “Про затвердження плану заходів з підготовки та відзначення у 2011 р. 20-ї річниці незалежності України” та розпорядження Голови Держкомархіву від 17.02.2011 р. № 449/06–1 адміністрацією Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства 22 серпня 2011 р. проведено зовнішній семінар із підвищення кваліфікації співробітників Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства на базі Державного архіву Чернігівської області. У семінарі активну участь взяли також працівники облдержархіву.

У державному архіві Чернігівської області зберігаються документальні скарби з історії українського народу з часів Чернігівського намісництва, документи місцевих органів влади та управління, а також документи про економічне, культурне, релігійне життя та побут населення, про розвиток промислових та сільськогосподарських підприємств, освітніх і медичних закладів з початку ХІХ ст. до наших днів.

Директор державного архіву Чернігівської області Р. Б. Воробей ознайомила учасників семінару з історією створення установи, його структурою, основними напрямками діяльності та перспективами розвитку.

Заступник директора архіву Н. М. Лобанова розповіла про роботу установи в частині формування НАФ та діловодства (забезпечення організаційно-методичного керівництва діяльністю місцевих архівних установ, діловодних та архівних служб установ, організацій та підприємств – джерел комплектування; організація експертизи цінності документів в архівних установах області), а також про систему підвищення кваліфікації працівників діловодної та архівної служб області.

Начальник відділу забезпечення збереженості документів архіву О. В. Носенко проінформувала про планомірне здійснення комплексу робіт, спрямованих на забезпечення збереженості документів (підтримка оптимальних умов зберігання, дотримання санітарно-гігієнічного,

---

* *Майстренко Анжела Андріївна* – кандидат історичних наук, завідувач науково-інформаційного відділу Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства.

Директор Державного архіву
Чернігівської області
Р. Б. Воробей (праворуч)
знайомить учасників семінару
з виставкою стародруків.

охоронного та пожежного режимів, регулярне перевіряння наявності та фізичного стану справ тощо). Особливу увагу вона звернула на питання обліку, виявлення унікальних документальних пам'яток та розроблення системи довідників і каталогів. Учасники семінару ознайомилися з обліковою базою даних, до якої увійшло понад 10 тис. фондів.

Завідувач лабораторії реставрації та мікрофільмування документів В. В. Бобир ознайомив присутніх із створенням страхового фонду документів державного архіву.

Для учасників семінару було проведено екскурсію по архівосховищах установи.

З великим зацікавленням архівісти оглянули виставку стародруків, унікальних документів із фондів архіву з автографами М. Глінки, Т. Шевченка, Л. Глібова, Б. Грінченка, М. Заньковецької, а також грамоту на пергаменті Катерини II від 31 грудня 1771 р. та ін. Вони також ознайомилися з роботою читальних залів, в яких працюють з архівними документами користувачі з різних куточків України, а також із близького та далекого зарубіжжя.

Корисним був обмін інформацією щодо видавничої діяльності. Облдержархів за останні роки підготував ґрунтовні праці: "Путівник по фондах Державного архіву Чернігівської області", "Анотований реєстр описів. Фонди дорадянського періоду", "Анотований реєстр описів. Фонди окупаційного періоду", "М. В. Гоголь у документах Державного архіву Чернігівської області" тощо.

Після завершення семінару його учасники відвідали найпримітніші установи і пам'ятні місця Чернігова (Чернігівський обласний історичний музей імені В. В. Тарновського; Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній" – Спаський собор (поч. XI ст.), Со-

бор Бориса й Гліба (XII ст.), курганний некрополь (IX–X ст.); Антонієві печери (XI ст.), оглянули унікальну колекцію іконопису (XVII–XIX ст.) та пам'яток писемності і книгодрукування (XVII–XIX ст.).

Особливо запам'ятався Чернігівський обласний історичний музей імені В. В. Тарновського, який знаходиться у будинку колишньої чоловічої гімназії. В його експозиції – унікальні музейні предмети з історії краю з найдавніших часів до сьогодення, вироби народного ужиткового мистецтва Чернігівщини. У фондах музею зберігаються документи з адміністративного устрою, соціально-економічного, громадсько-політичного та культурного життя України XVII–XVIII ст., документи судових установ, монастирів, органів самоврядування, цехові книги, синодики, купчі, тестаменти, приватне листування, родинні архіви представників козацької старшини.

У колекції музею наявні документи, що висвітлюють події XX – початку XXI ст.: революційні події 1917–1920 рр., сталінські репресії, Друга світова війна; соціально-економічний і культурний розвиток краю, активізація громадсько-політичного життя наприкінці XX ст., внесок чернігівців у розвиток науки і культури. У музеї зберігаються також унікальні історичні документи: наказ князя К. Острозького від 28 грудня 1583 р., а також договір смоленського воєводи Фелона Кмити Чорнобильського та ігумена монастиря Миколи Густинського в Києві 1584 р. Безцінними реліквіями музейної колекції є два автографи Т. Г. Шевченка, три листи М. В. Гоголя.